

Néhány esetben az állítást könnyen igazolni tudjuk úgy, hogy elvégezzük a négyzetre emelést (akár csak szorzással is), az eredményt „kettévágjuk”, és mindkét részéből négyzetgyököt vonunk. Például:

$$\begin{aligned} 41^2 &= 1\,681, & 16 &= 4^2, & 81 &= 9^2, \\ 4\,901^2 &= 24\,019\,801, & 2\,401 &= 49^2, & 9\,801 &= 99^2, \\ 499\,001^2 &= 249\,001\,998\,001, & 249\,001 &= 499^2, & 998\,001 &= 999^2. \end{aligned}$$

A feladat állítása tehát azokban az esetekben, amikor egy vagy két 9-et és 0-t iktattunk közbe, helyes. Ezekből az esetekből úgy sejtjük, hogy a szóban forgó számok négyzetének két része nemcsak *négyzetszám*, (ami a feladat egyik állítása), hanem pontosan az első rész éppen *a szóban forgó számok első felének négyzete*, második részük pedig *az eggyel több 9-esből álló szám négyzete, mint ahány 9-est közbeiktattunk*.

Így van-e ez mindig?

Képzeld el, hogy n darab 9-est és utána n darab 0-t iktattunk a 4 és az 1 közé, ahol n *bármely* természetes szám.

Így

$$\underbrace{49\dots9}_{n+1 \text{ jegy}} \underbrace{0\dots0}_{n+1 \text{ jegy}}^2 = (\underbrace{49\dots9}_{n+1 \text{ jegy}} \underbrace{0\dots0}_{n+1 \text{ jegy}} + 1)^2 = \underbrace{49\dots9}_{n+1 \text{ jegy}} \underbrace{0\dots0}_{n+1 \text{ jegy}}^2 + 2 \cdot \underbrace{49\dots9}_{n+1 \text{ jegy}} \underbrace{0\dots0}_{n+1 \text{ jegy}} + 1.$$

Az összeg első tagjáról láthatjuk, hogy $2n+2$ darab 0-ra végződik, és ezek előtt is van $2n+2$ jegy, amelyek egybeolvasva éppen $49\dots9$ -nek a négyzetét adják. A megmaradó kéttagú összegről be akarjuk látni, hogy $(10^{n+1} - 1)^2$ -nel egyenlő. Ebből az is következni fog, hogy ez a szám csak $2n+2$ jegyű (hiszen az első $2n+3$ jegyű szám 10^{n+1} -nek a négyzete, 10^{2n+2}), *tehát nem nyúlik bele az előtte levő számba*. A feladat megoldásához tehát csak annak igazolása hiányzik, hogy

$$(10^{n+1} - 1)^2 = 2 \cdot \underbrace{49\dots9}_{n+1 \text{ jegy}} \underbrace{0\dots0}_{n+1 \text{ jegy}} + 1.$$

A jobb oldalon álló számot így írhatjuk:

$$2(5 \cdot 10^n - 1) \cdot 10^{n+1} + 1,$$

vagyis

$$10 \cdot 10^n \cdot 10^{n+1} - 2 \cdot 10^{n+1} + 1,$$

azaz

$$10^{2n+2} - 2 \cdot 10^{n+1} + 1.$$

Ez pedig csakugyan egyenlő a bal oldali számmal.

Megjegyzés. A bizonyítást persze úgy is végezhetjük volna, ha mindjárt az elején felírjuk algebrai alakban az n darab 9-es és n darab 0 közbeiktatásával kapott szám négyzetét:

$$[(5 \cdot 10^n - 1) \cdot 10^{n+1} + 1]^2,$$

elvégezzük a négyzetre emelést:

$$(5 \cdot 10^n - 1)^2 \cdot 10^{2n+2} + 2(5 \cdot 10^n - 1)10^{n+1} + 1,$$

az összeg első tagjáról megállapítjuk, hogy négyzetszám, $(5 \cdot 10^n - 1) \cdot 10n + 1$ -nek a négyzete, és a végén $2n+2$ darab 0 van, a másik két tag összegéről pedig – úgy mint az előbb – megállapítjuk, hogy szintén négyzetszám, $10^{n+1} - 1$ -nek a négyzete, és mivel $2n+2$ jegyből áll, nem nyúlik bele az előtte álló négyzetszámba, jegyei csak a 0-kkal adódnak össze. A bizonyítás általánossága azonban az előbb elmondott formában sem szenvedett csorbát, a kevesebb algebrai jelölés mögött jobban el lehet képzelni magukat a tízes számrendszerben felírt számokat.